

Satz Lecture Notes

Global Properties of A-A Collisions II

M. Kliemant, R. Sahoo, T. Schuster, R. Stock

18.10.2013 RQGP: Vojtěch Pacík & Olga Rusňáková

- Úvod
- Rozdělení příčné energie E_T
- Prostorová hustota energie ϵ
- Produkce nabitých částic
- Rozdělení rapidity nabitých částic
- Modifikační faktor R^{AA}

- Centrální A-A srážky o vysokých energiích E_{cm}^{tot}
- Vysoká prostorová hustota produkováných částic
- Multiplicita částic
  - SPS (3.3 TeV) $\approx 1\ 600$
  - RHIC (38 TeV) $\approx 4\ 000$
- 95% pozorované multiplicity - „termální“ piony ($p_T \approx 2\ \text{GeV}$)
- Zkoumání rozložení energie a produkováných částic $\Rightarrow$ složení hmoty

Faktory ovlivňující počet produkovaných částic v A-A srážkách

- Energie srážky $\sqrt{s}$
- Centralita srážky

Zkoumání rozdělení produkovaných částic

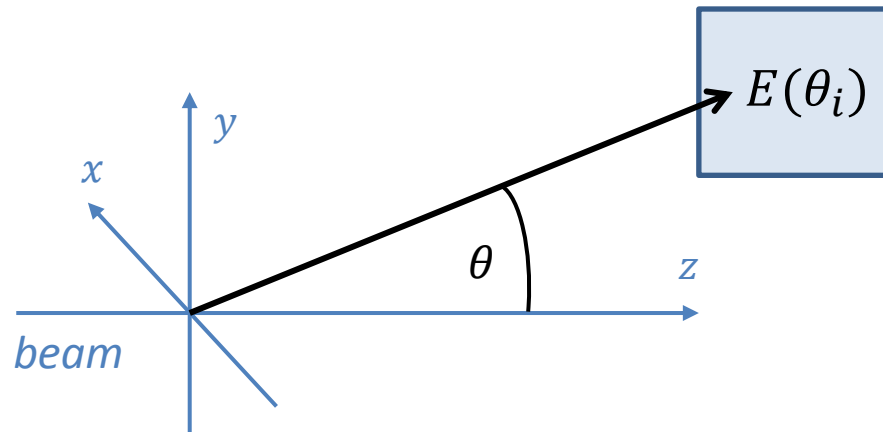
- Příčná hybnost p_T
- Rapidita y / Pseudorapidita η
  - (η při neznalosti hmotnosti částic)

$$y = \sinh^{-1} \left(\frac{p_L}{m_T} \right)$$

$$\eta = -\ln \left(\tan \frac{\theta}{2} \right)$$

- Celkové množství příčné energie E_T
  - Měření toku energie v kalorimetrech
  - Odhad produkovaných částic (p_T, m_T)

$$E_T = \sum_i E(\theta_i) \sin(\theta)$$

Rozdělení hustoty příčné energie

- Centrální srážka

$$E_T = 520 \text{ GeV}: b \rightarrow 0$$

- Parametry

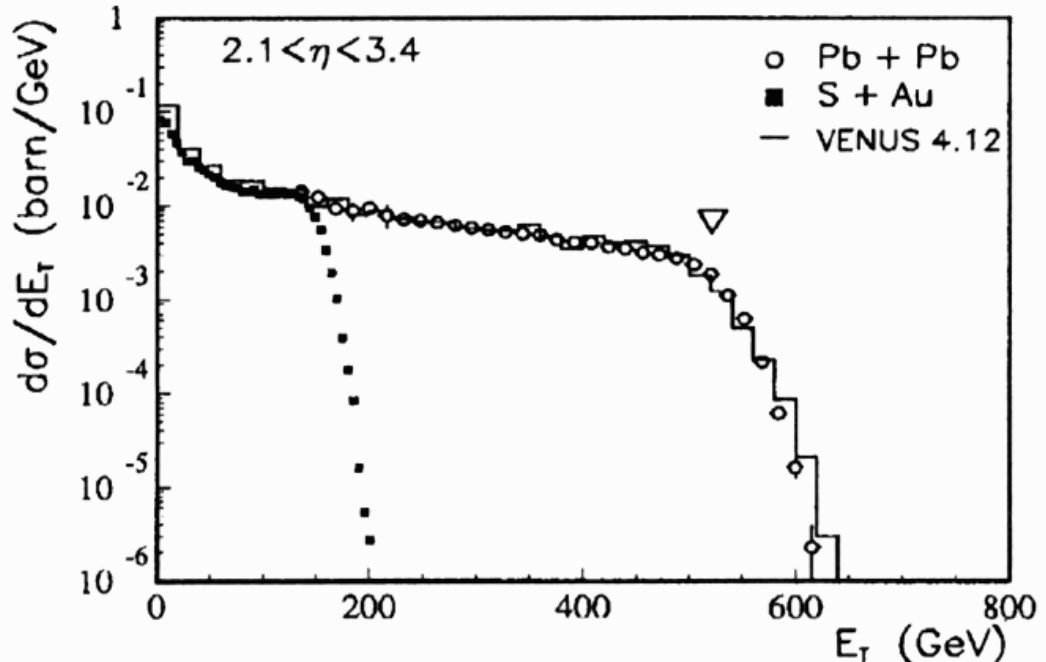
$$E_T = 1.2 \text{ TeV}$$

$$\langle N_{part} \rangle = 370$$

$$E_T^{NP} = \frac{E_T}{\langle 0.5 N_{part} \rangle} = 6.5 \text{ GeV}$$

$$E_T \approx 0.6 E_T^{max}$$

(E_T^{max} energie „úplného zastavení“)

Minimum bias distribution of total transverse energy in Pb+Pb collisions at $\sqrt{s}=17.3$ GeV, and S+Au collisions at $\sqrt{s}=20$ GeV, in the rapidity interval $2.1 < y < 3.4$.

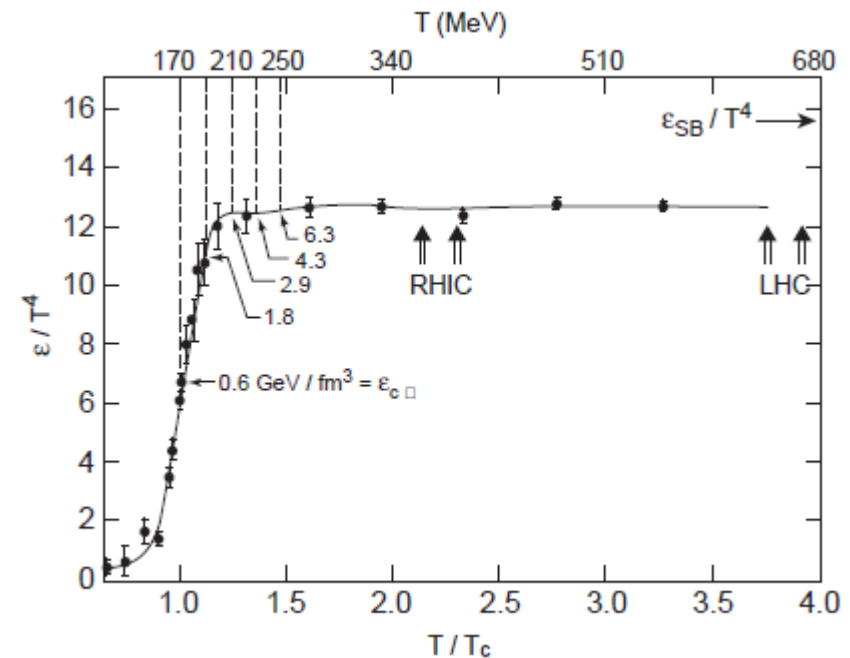
- Zbytek E_T^{max} : podélný pohyb (při SPS energiích)
  - Fireball $\rightarrow$ „Fire-tube“: válcový objem prvotní hustoty energie

$$\epsilon(\tau_0) = \frac{1}{\pi R^2} \frac{1}{\tau_0} \frac{dE_T}{dy}$$

- Kritická hodnota (při $\mu_B = 0$)

$$\epsilon_0 \approx 1 \text{ GeV}/\text{fm}^3$$

- SPS $\epsilon(\tau_0 = 1 \text{ fm}) \approx 3 \text{ GeV}/\text{fm}^3$
- RHIC $\epsilon(\tau_0 = 1 \text{ fm}) \approx 6 \text{ GeV}/\text{fm}^3$
- Znalost zachycených částic (jejich energetických stavů)
  - „Teploměr“ srážky

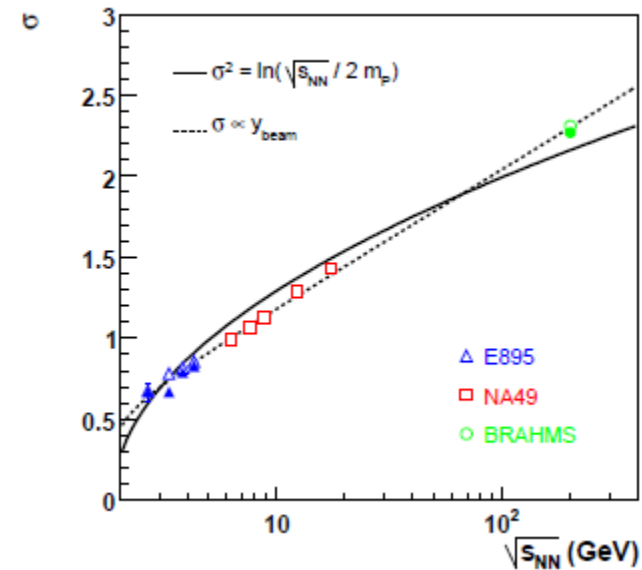
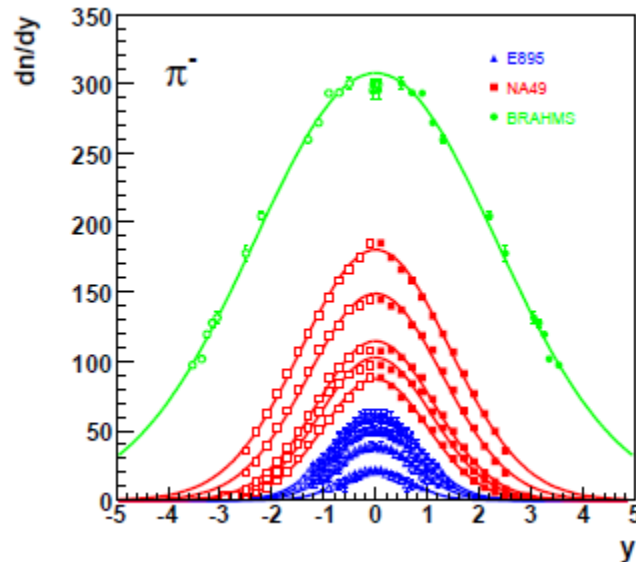

Lattice QCD results at zero baryon potential for energy density ϵ/T^4 versus T/T_C with three light quark flavors, compared to the Stefan-Boltzmann-limit ϵ_{SB} of an ideal quark-gluon gas

Rozdělení rapidity π^-

- Spektrum produkovaných nabitých hadronů
  - 85 % „soft“ piony ($p_T \leq 1 \text{ GeV}/c$)

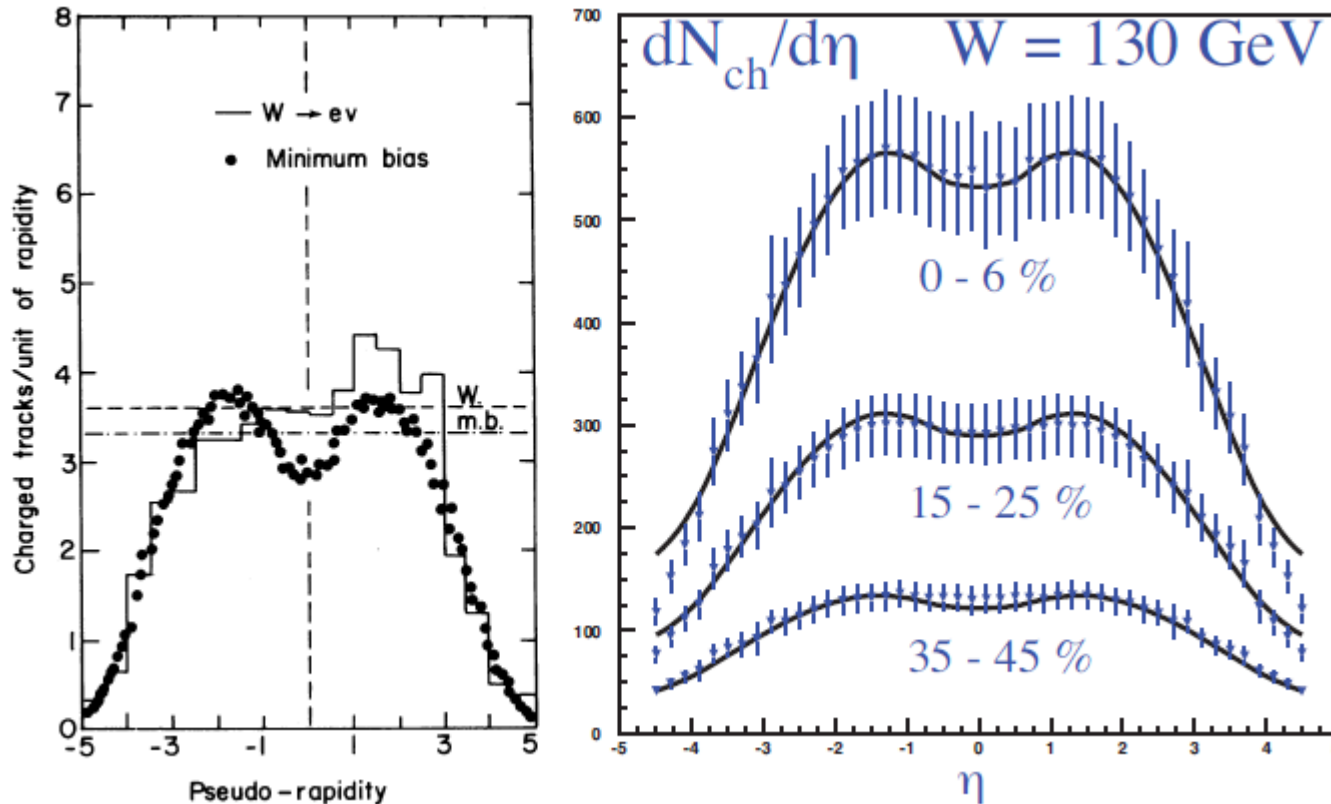

Left panel: negative pion rapidity distributions in central Au+Au and Pb+Pb collisions from AGS via SPS to RHIC energies.

Right panel: the Gaussian rapidity width of pions versus $\sqrt{s}$, confronted by Landau model predictions (solid line).

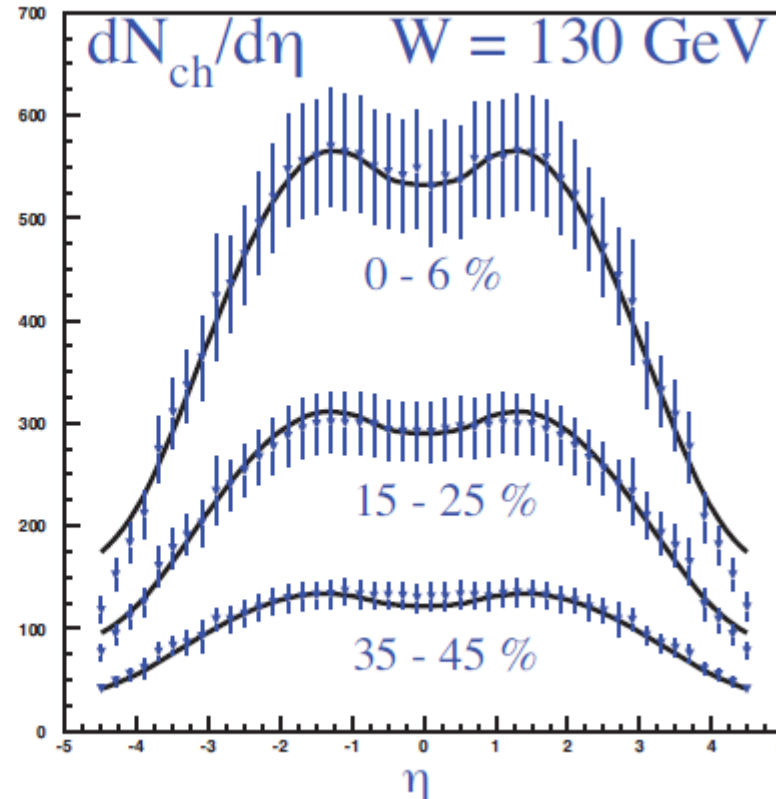
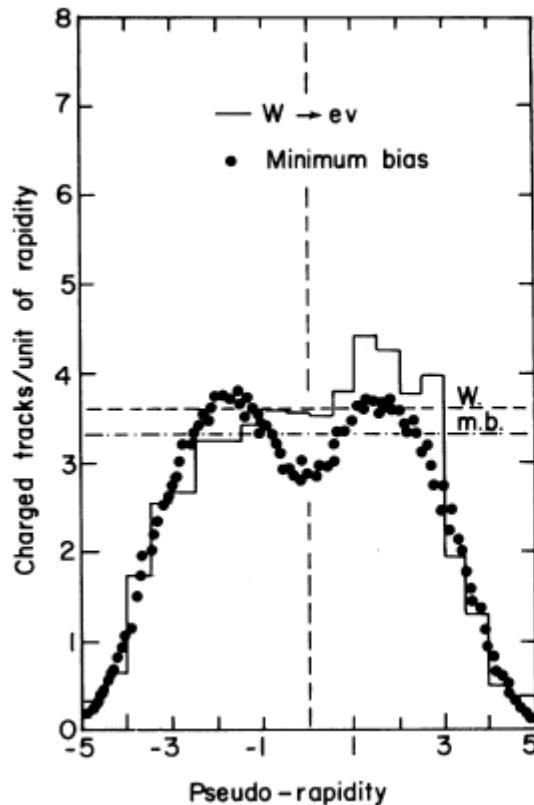
Rapidita nabitých částic

Left panel: charged particle pseudo-rapidity distribution in pp collisions at $\sqrt{s} = 540$ GeV.

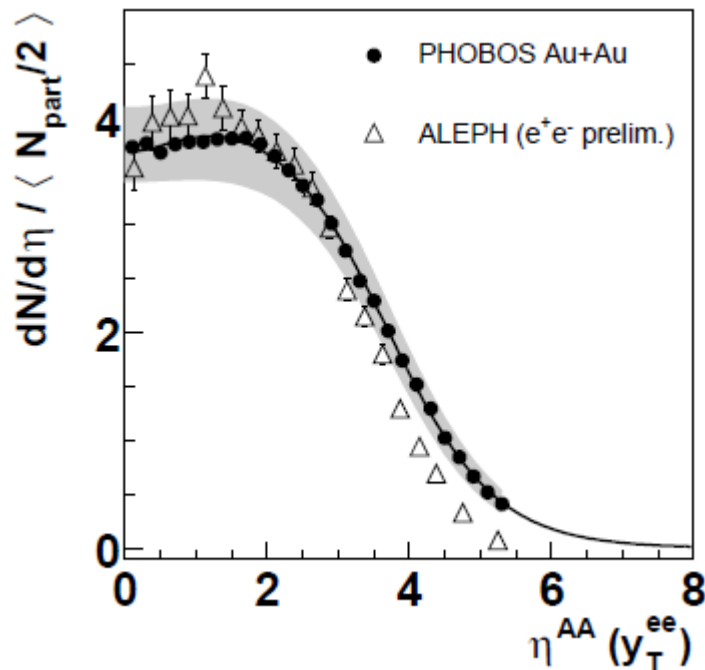
Right panel: same in RHIC **Au+Au** collisions at $\sqrt{s} = 130$ GeV at different centralities. Closed lines represent fits with the color glass condensate model.

Rapidita nabitých částic

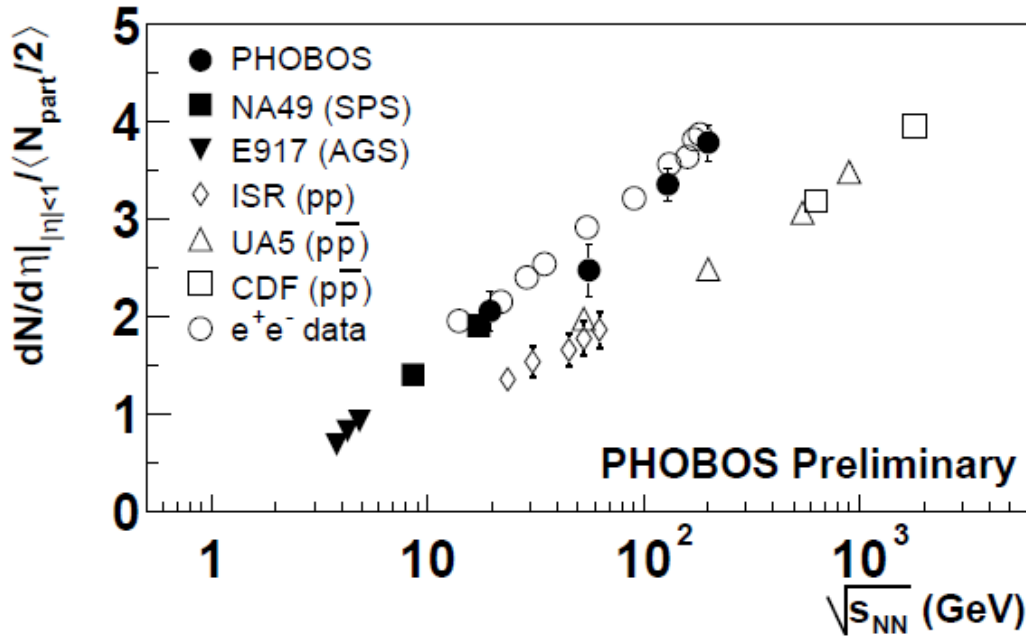
- W produkce
  - Vyšší N_{ch}
  - Asymetrie kolem $\eta = 0$
- Mírný pokles (plošina) kolem $\eta = 0$
- Typický tvar pro $p\bar{p}$ a Au+Au
- Počet produkováných částic roste s centralitou

Rapidita nabitých částic

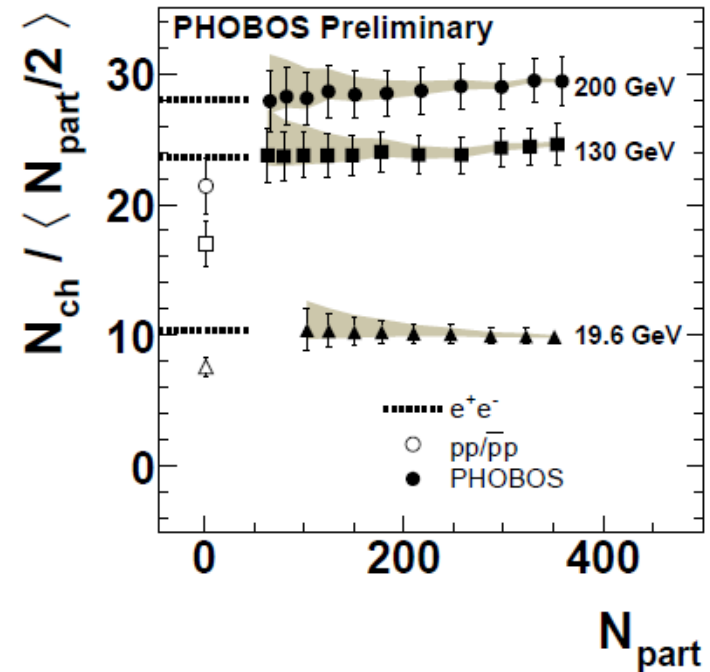
Pseudo-rapidity distribution of charged hadrons produced in central **Au+Au** collisions at $\sqrt{s}=200$ GeV compared with e^+e^- data at similar energy. The former data normalized by $N_{part}/2$.

Produkce nabitých částic

Charged hadron rapidity density at mid-rapidity vs. $\sqrt{s}$, compiled from e^+e^- , pp, $p\bar{p}$ and A+A collisions.

- Shoda N_{ch} v A+A a e^+e^- srážek
- 40% potlačení v $p\bar{p}$

The total number of charged hadrons per participant pair shown as a function of N_{part} in Au+Au collisions at three RHIC energies.

$pp, p\bar{p}, e^+e^-$ reakce

X

Centrální / semi-periferální
A-A srážky ($A \approx 200$)

$$N_{part} = 2$$

$$N_{part} \leq 2A$$

- Kvalitativně podobné tvary rozdělení rapidity
- Shodný vývoj s rostoucí $\sqrt{s}$

Jak efektivně srovnat A-A a pp srážky?

- (při stejných $\sqrt{s}$)

$$R_y^{AA} \equiv \frac{1}{0.5 N_{part}} \frac{dN_{AA}^{ch}/dy}{dN_{pp}^{ch}/dy}$$

$R_y^{AA} < 1$: Suppresion / Potlačení produkce

$R_y^{AA} > 1$: Enhancement / Navýšení produkce

- pp srážky – „referenční hodnota“

Proč srovnávat A-A a pp srážky?

- Potlačení produkce J/Ψ v A-A srážkách $\Rightarrow$ přítomnost QGP

$$R_y^{AA} \equiv \frac{1}{0.5 N_{part}} \frac{dN_{AA}^{ch}/dy}{dN_{pp}^{ch}/dy}$$

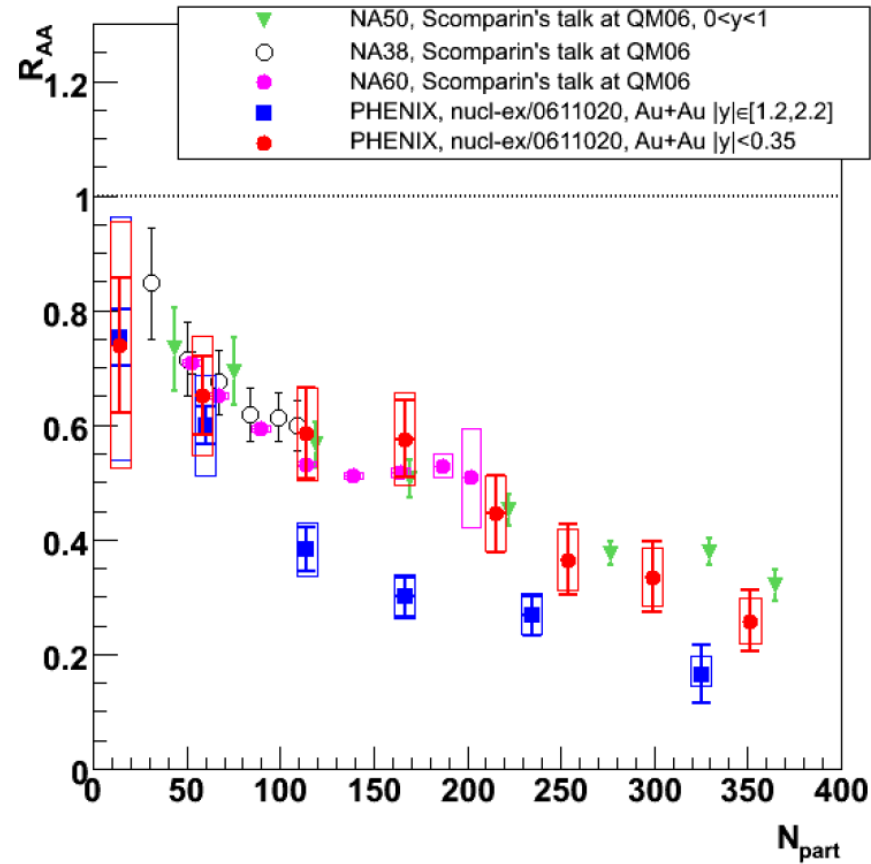
$R_y^{AA} < 1$: Suppresion / Potlačení produkce

$R_y^{AA} > 1$: Enhancement / Navýšení produkce

- pp srážky – „referenční hodnota“

Proč srovnávat A-A a pp srážky?

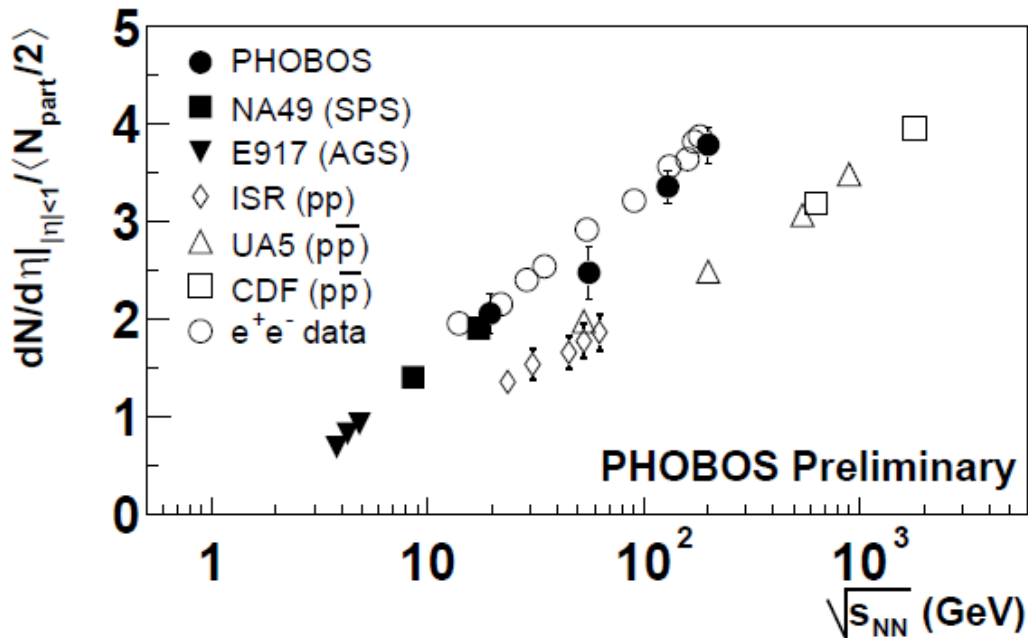
- Potlačení produkce J/Ψ v A-A srážkách $\Rightarrow$ přítomnost QGP

Centrality (N_{part}) dependence of J/Ψ production R^{AA} at SPS compared to RHIC. [3]

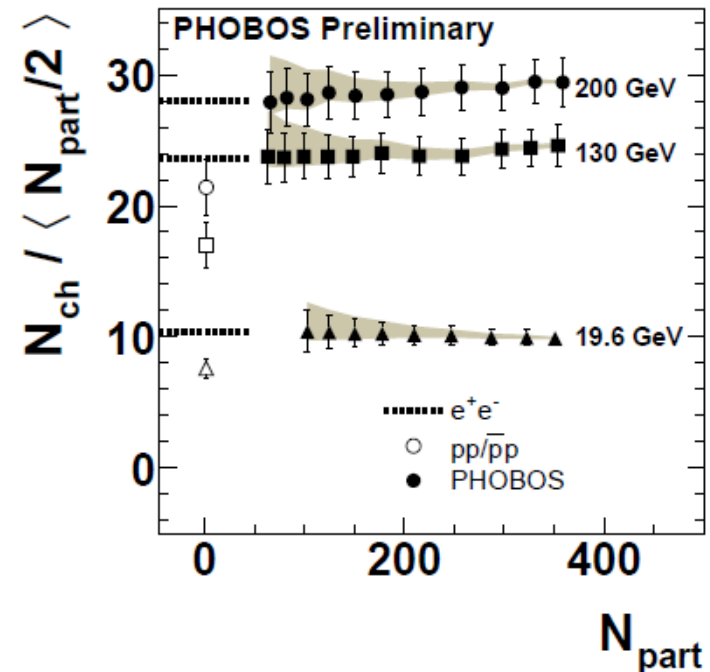

$$R^{AA} = 1.5 \text{ (RHIC)}$$

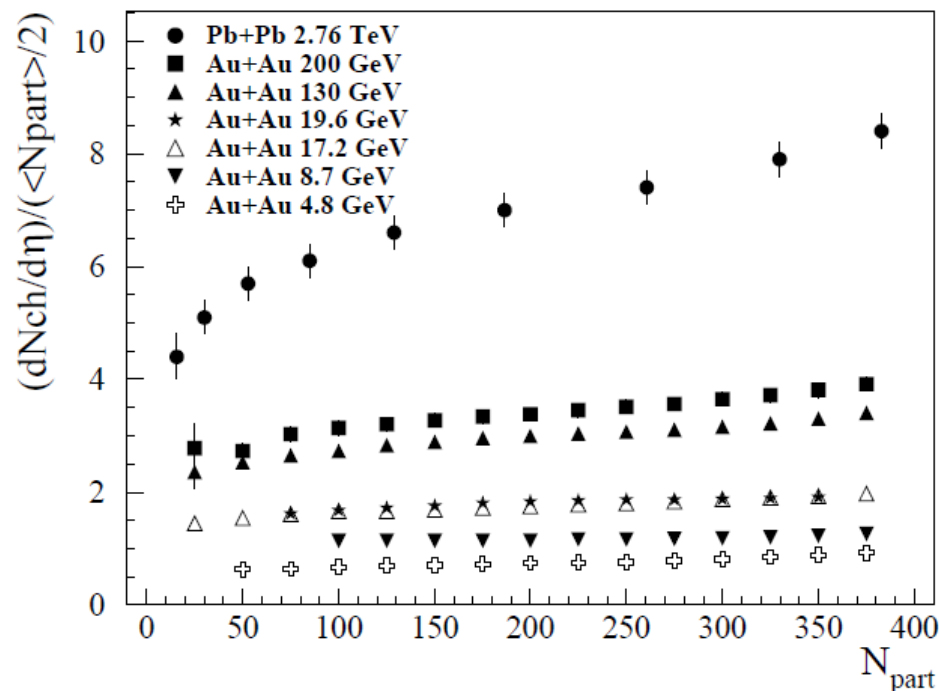
Charged hadron rapidity density at mid-rapidity vs. $\sqrt{s}$, compiled from e^+e^- , pp , $p\bar{p}$ and A+A collisions.

$$R^{AA} = 1.36$$

The total number of charged hadrons per participant pair shown as a function of N_{part} in Au+Au collisions at three RHIC energies.

- Rostoucí N^{ch} s narůstající centralitou A-A srážek

Charged particle density at midrapidity in A+A collisions at AGS, SPS, and RHIC energies [2]

Děkuji za pozornost !

Reference

- M. KLIEMANT, R. SAHOO, T. SCHUSTER a R. STOCK: Global Properties of Nucleus-Nucleus Collisions. 2008.
- [2] M. PETROVICI, I. BERCEANU, A. POP, C. ANDREI, A. HERGHELEGIU: Centrality dependence of mid-rapidity charged particles density in relativistic heavy ion collisions - energy scaling. 2013
- [3] E. T. ATOMSSA (PHENIX Collaboration), arXiv:0805.4562v1 [nucl-ex]. 2008